کوتاه از جامعه

چشم مترو دنبال سرمایه‌های سرگردان مردم

علی امام، مدیرعامل شرکت متروی تهران گفت: به دنبال مدل‌های اقتصادی هستیم تا سرمایه‌های خرد و کلان مردم را به سمت حمل‌ونقل عمومی هدایت کنیم.

وی عنوان کرد: براساس برنامه پنجم پنج‌ساله شهرداری، این نهاد باید تا سال ۱۴۰۲ بیش از ۴۷ هزار میلیارد تومان تامین منابع داشته باشد که البته همه این مبلغ از بودجه شهرداری قابل تامین نیست چرا که به طور مثال امسال کل بودجه شهرداری ۱۸ هزار میلیارد تومان بود و هزینه‌ها نیز زیاد است./فارس

تاثیر طرح ترافیک در کاهش آلودگی هوا، فقط ۷ درصد

زهرا صدراعظم‌نوری، عضو شورای شهر تهران گفت: در جلسه کمیته کاهش آلودگی هوا گزارشی از اقدامات نهادهای مختلف و همچنین مطالعه دانشگاه تهران ارائه شد که نشان می‌داد طرح کاهش آلودگی هوا و طرح ترافیک توانسته آلودگی هوا را حدود ۶ تا ۷ درصد کاهش دهد. وی عنوان کرد: طرح ترافیک و محدوده کاهش آلودگی هوا با هدف مدیریت تقاضای سفر و برقراری عدالت میان شهروندان تصویب و اجرا شد اما نتایج به دست آمده، سهم آن را کوچک نشان می‌دهد، هرچند انتظارمان این نیست که با اجرای طرح ترافیک هوای تهران به‌کلی پاک شود زیرا عوامل متعددی در ایجاد آلودگی نقش دارند./تسنیم

ممنوعیت‌های تحصیلی اتباع کمتر شد

عبدالحمید علیزاده، مدیرکل امور دانشجویان غیرایرانی سازمان امور دانشجویان از کاهش رشته و شعاع مناطق ممنوعه برای تحصیل اتباع خارجی خبر داد. وی گفت: در سه سال اخیر، کاهش شعاع مناطق ممنوعه برای تحصیل اتباع خارجی در دستور کار بوده و امروز درصدد هستیم شعاع این مناطق ممنوعه را به کوچک‌ترین حد ممکن برسانیم.

علیزاده ادامه داد: همچنین اکنون بسیاری از رشته‌هایی که برای تحصیل اتباع خارجی ممنوع بود دیگر ممنوعیتی ندارد و نهادهای مربوط رسما آن را ابلاغ کرده‌اند./مهر

تجمع افراد فاقد بیمه در ۴ استان

ایرج حریرچی، معاون کل وزارت بهداشت با بیان این که بیشترین افراد فاقد بیمه در استان تهران زندگی می‌کنند، گفت: حدود ۳۰ درصد از مردم پایتخت بیمه ندارند و استان‌های خراسان شمالی، اصفهان و خوزستان در رتبه‌های دوم تا چهارم قرار دارند.

وی با بیان این که در سال ۹۵ حدود ۹۱ درصد مردم کشور بیمه شده بودند، عنوان کرد: از این میزان ۹۴ درصد را فقرا و ۵/۹۹ درصد را افراد ثروتمند تشکیل می‌دادند. در این میان بدترین حالت متوجه افراد قشر متوسط در کشور بود که تنها ۱/۸۸ درصد بیمه شده بودند. این نشان می‌دهد که پیام ما به قشر متوسط به‌درستی منتقل نشده است./جام‌جم‌دیلی

دوباره مونوکسید کربن دوباره مرگ

براساس اعلام سازمان اورژانس کشور از اول مهر امسال تاکنون ۲۳۲۸ نفر بر اثر استنشاق گاز مونوکسید کربن مسموم شدند که ۱۰۶ نفر جان خود را از دست دادند.

بر این اساس بیشترین مسمومیت با گاز سمی مونوکسید کربن در استان‌های تهران با ۴۸۹ نفر، خراسان رضوی با ۲۵۸ نفر، فارس با ۲۳۱ نفر و آذربایجان شرقی با ۱۸۴ نفر بوده است. همچنین در این مدت ۱۷۰۰ مسموم توسط آمبولانس‌های اورژانس پیش‌بیمارستانی به مراکز درمانی اعزام شده‌اند که بیشترین مسموم اعزامی در استان‌های خراسان رضوی با ۲۲۴ نفر، تهران با ۲۲۲ نفر، فارس با ۱۶۰ نفر و آذربایجان‌شرقی با ۱۶۹ نفر بوده است./جام‌جم‌دیلی

رشد ۱۸ درصدی حاشیه‌نشینی در تهران

پیروز حناچی، شهردار تهران از افزایش ۱۸ درصدی سکونت در حاشیه‌های شهر تهران خبر داد. وی با تاکید بر این که شیوه اداره شهرها می‌تواند به کنترل فقر کمك کند، افزود: اگر هدف ما افزایش قیمت مسکن در شهر باشد، شهرها را به حاشیه هدایت می‌کنیم. طبق همین فرمول است که امروز باید بگوییم رشد سکونتگاهی در تهران ۲ درصد است درحالی که این رشد در حاشیه‌های شهر ۱۸ درصد شده است./ایلنا

شورای‌های شهر شلوغ‌تر می‌شوند

مرتضی الویری، رئیس شورای‌عالی استان‌ها گفت: به مجلس شورای اسلامی پیشنهاد داده‌ایم تعداد اعضای شورای کلانشهرها افزایش یابد و این تعداد برای شهر تهران به ۷۵ عضو برسد.

وی بیان کرد: تعداد اعضای شوراهای شهر و روستا براساس جمعیت آنها تعیین می‌شود که براساس آخرین سرشماری‌های صورت‌گرفته نیاز است متناسب با آن ترکیب شوراهای شهر و روستا تغییر کند./فارس

براساس جرایم جدید صید و شکار جریمه نقدی در نظر گرفته شده برای یوزپلنگ‌ها ۲۰۰ میلیون تومان است

عکس: ایرنا

شکار، گران تمام می‌شود

جرایم نقدی جدید شکار و صید از ۷ دی لازم‌الاجراست

میثم اسماعیلی

جامعه

افزایش جرایم نقدی قابل پرداخت بابت ضرر و زیان وارده به محیط زیست ناشی از شکار و صید غیرمجاز جانوران وحشی موضوع تازه‌ای نیست، همین چهار سال پیش جریمه شکار پلنگ نزدیك به ۲۰ برابر شد اما این تصمیم و افزایش جریمه تاثیری در کشتار پلنگ در مناطق مختلف ایران نداشت، حالا هم که مصوبه شورای عالی محیط زیست در افزایش جرایم شکار حیات وحش لازم‌الاجرا شده بسیاری بر این باورند که این ماجرا تنها شکل نمادین دارد و آنچنان که باید بازدارنده نخواهد بود. نگاهی در این میان وجود دارد مبنی بر این‌که در بسیاری موارد، بالا بودن این جرایم سبب شده، دستگاه قضا، در راستای مدارا با متخلفان کم‌بضاعت از محکوم کردن آنها خودداری کند! و تازه همه اینها در حالی است که در موارد دیگری سازمان حفاظت محیط زیست به منظور شانه خالی کردن از پرداخت هزینه دادرسی، از طرح شکایت علیه متخلفان خودداری کرده است. تصمیم تازه سازمان محیط زیست در لازم‌الاجرا شدن افزایش جرایم نقدی صید و شکار و حوش اما طرفدارانی هم دارد، آنها معتقدند نگاه خالی از امید در همین تصمیم‌ها کمکی به وضعیت حیات وحش در ایران ندارد و حتی اگر این تصمیم شکلی نمادین هم داشته باشد می‌تواند گام کوچکی در راستای بهبود شرایط حیات وحش ایران باشد.

ضیایی:
این را هم در نظر داشته باشیم که بیش از یك میلیون اسلحه در دست مردم است و سازمان محیط‌زیست قدرت اجرایی در برابر آنها ندارد و افزایش جریمه‌ها شاید بتواند برای بخشی از صاحبان یك میلیون اسلحه بازدارنده باشد

هوشنگ ضیایی از چهره‌های مشهور در حوزه مدیریت و پژوهش حیات وحش کشور است که بسیاری از کارشناسان نسل جدید در حوزه حیات وحش از شاگردان او هستند. او همچنین نویسنده کتاب مشهور «راهنمای صحرایی پستانداران ایران» است که از سال‌ها قبل به عنوان مهم‌ترین و البته تنها مرجع به روز برای شناخت پستانداران در طبیعت محسوب می‌شود. از او درباره بازدارندگی افزایش جرایم شکار می‌پرسم. این‌که چقدر اجرایی شدن چنین قوانینی می‌تواند به بهبود شرایط حیات وحش ایران کمك کند. هوشنگ ضیایی از دسته موافقان چنین تصمیمی است. او به جام‌جم می‌گوید «افزایش جرایم و لازم الاجرا شدن آنها قطعا تاثیرات بازدارنده‌ای خواهد داشت، این اتفاق در تصمیم افرادی که شکار می‌کنند بی تاثیر نخواهد بود اما این نکته را هم باید در نظر داشت که محیط زیست در وضعیت کنونی چاره‌ای هم جز این اقدامات ندارد، وقتی قدرت اجرایی ندارد و از نظر تعداد محیط‌بان و امکانات در مضیقه است محسنات چنین مصوباتی حتما بیش از مضرات احتمالی‌اش است.»

او به‌وجود بیش از یك میلیون اسلحه در دست مردم اشاره می‌کند و می‌گوید «این را هم در نظر داشته باشیم که بیش از یك میلیون اسلحه در دست مردم است و سازمان محیط‌زیست قدرت اجرایی در برابر آنها ندارد و همین تصمیم شاید بتواند برای بخشی از صاحبان یك میلیون اسلحه بازدارنده باشد.»

بیش از لزوم چنین قوانینی آنچه به نظر در این میان مهم‌تر به نظر می‌رسد فرهنگسازی است. ضیایی می‌گوید: «تخصیص بودجه مناسب برای این سازمان می‌تواند به اجرای برنامه‌های فرهنگی در حفظ حیات وحش بینجامد و در کنار این موارد آگاهی‌بخشی به بسیاری از افراد محلی هم از حجم شکار غیرمجاز حیات وحش کم می‌کند اما وقتی بودجه‌ای برای این موارد در نظر گرفته نمی‌شود باید تا حدودی دلخوش داشت به چنین مصوباتی تا هزینه چنین جرایمی برای شکارچیان بالا برود.»

به باور بسیاری بالا بردن آگاهی مردم و ریشه‌یابی علل خسارت وارد کردن ما به حیات‌وحش راهگشاترین راهکار در این میان است، هر چند این مورد تناقضی با اعمال افزایش جرایم شکار حیات وحش ندارد.

چرا این قوانین بازدارنده نیست؟

مصداق‌های فراوانی در گذشته از بی‌تاثیری چنین تصمیماتی وجود دارد؛ به عنوان مثال به‌رغم وجود موارد متعدد از کشتار پلنگ، یکی از شاخص‌ترین گونه‌های بومی حیات وحش کشور که حالا رفته رفته با تهدید انقراض روبه‌رو می‌شود، تاکنون حتی یکی از متهمان به پرداخت جریمه ۸۰ میلیون تومانی کشتار پلنگ محکوم نشده‌اند. دلیل این عدم محکومیت، عموما جریمه سنگین شکار پلنگ و بضاعت اندك متهمان که عموما کشاورزان و دامداران منطقه هستند تلقی می‌شود؛ کشاورزانی که به جای هزینه کردن برای ایمن‌سازی مزارع در برابر ورود گراز، در داخل جنگل، تله سیمی نصب می‌کنند و علاوه بر گراز، مرگی دردناك را برای سایر گونه‌های حیات وحش از قبیل خرس و پلنگ رقم می‌زنند یا دامدارانی که بدون پروانه چرا و بدون پرداخت حق بیمه دام‌هایشان و حتی بدون به‌کارگیری چوپان، گله‌هایشان را به زیستگاه حیات وحش وارد کرده و به منظور حفاظت از آنها با استفاده از تله فلزی، اسلحه و حتی سنگ و چوب، گونه‌های ارزشمندی چون پلنگ را از پای درمی‌آورند اما دلسوزی در حق این متهمان به رواج قانون‌گریزی در منطقه و گسترش تخلفات محیط زیستی به‌ویژه کشتار وحوش منجر شده و در صورت عدم تغییر رویه، سرنوشت تلخ ببر مازندران و شیر ایرانی یعنی انقراض را برای سایر گونه‌های حیات‌وحش هم رقم خواهد زد.

شکار، به تخریب زیستگاه می‌انجامد

وجود چنین قوانینی در تاریخ حیات وحش ایران بی‌سابقه نیست. البته قوانینی که دیر به فکرشان می‌افتیم مثلا سال ۱۳۳۷ ببر مازندران تحت حفاظت قرار گرفت و جریمه سنگینی هم برای شکارش وضع شد، اما دلیل انقراض ببر مازندران شکار و کشتار نبود بلکه زیستگاه‌های مناسبش دیگر از بین رفته بودند. هر چند این نگاه به داستان وجود قوانین سلبی از سوی کسانی مطرح می‌شود که به نوعی مخالف ایجاد چنین قوانینی هستند اما افشین علیزاده، عضو هیات علمی دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران معتقد است این قوانین موارد دیگری همچون تخریب زیستگاه‌ها را نه‌تنها نقض نمی‌کند بلکه در راستای همان قوانین است.

او در این باره به جام‌جم می‌گوید: «زیستگاه مناسب باید سه ویژگی داشته باشد، یکی آب و غذا، دیگری پناه و امنیت و دیگری یافتن جفت است. به این مفهوم که هر کدام از این عوامل نباشد آنجا دیگر زیستگاه محسوب نمی‌شود. وقتی از چیزی به نام تخریب زیستگاه حرف می‌زنیم به این مفهوم است که یك یا دو عامل از این سه عامل مورد تهدید واقع شده است. شکار در زیرمجموعه پناه و امنیت قرار می‌گیرد و شکار در یك زیستگاه باعث می‌شود امنیتی برای حیات وحش وجود نداشته باشد و تخریب زیستگاه جانوری را سرعت بخشیده است. یعنی شکار به نوعی ایجاد عدم امنیت در زیستگاه جانوری است».

از او درباره وجه بازدارندگی مصوبه اخیر شورای عالی محیط زیست می‌پرسیم. به باور این استاد دانشگاه هم وجود چنین قوانینی می‌تواند بازدارنده باشد. او به جام‌جم می‌گوید: «هر چند اظهارنظر درباره بازدارندگی چنین تصمیماتی در حوزه اجراییات است اما به نظر من هر گونه افزایش جریمه‌ای می‌تواند بازدارنده باشد اما این قطعا به این مفهوم نخواهد بود که پس از این ما شکار غیر مجاز نخواهیم داشت.»

علیزاده هم معتقد است فرهنگ‌سازی اساس معضلات پیش روی حیات وحش است. او می‌گوید: « خود مقوله شکار نیاز به فرهنگ‌سازی دارد، روزگاری که هرکسی سلاحی به دست بگیرد و برای معیشت و روزگار خودش شکار کند گذشته است. این روزها شکار کارکرد تفریحی پیدا کرده است. تضمین بازدارنده بودن چنین تصمیماتی به تعریف کلی شکار برمی‌گردد. اما نباید از این مورد چشم‌پوشی کرد که افزایش جرایم شکار غیرمجاز می‌تواند بخشی از شکارچیان را در کار خودشان محتاط‌تر کند.»

نام گونه	مبلغ فعلی جریمه (تومان)	مبلغ جریمه بعد از افزایش (تومان)
یوزپلنگ	۱۰۰ میلیون	۲۰۰ میلیون
پلنگ	۸۰ میلیون	۱۲۰ میلیون
گوزن زرد ایرانی	۶۰ میلیون	۹۰ میلیون
گورخر ایرانی - خرس سیاه - خرس قهوه‌ای	۵۰ میلیون	۷۵ میلیون
مرال - شوکا	۳۵ میلیون	۵۲/۵ میلیون
قوچ و میش وحشی - کل و بز وحشی - جبیر	۱۰ میلیون	۲۵ میلیون
تمساح پوزه کوتاه ایرانی یا تمساح مردابی (گاندو)	۲۰ میلیون	۳۰ میلیون
بالابان - لاچین - بحری - طرلان	۶۰ میلیون	۲۰۰ میلیون
درنای سیبری	۵۰ میلیون	۱۲۰ میلیون
گیلانشاه خالدار - شاهین دودی شاهین بلوچی - شاهین پاسرخ شاهین سرحنایی	۵۰ میلیون	۷۵ میلیون
هوبره - عقاب شاهی - عقاب تالابی - عقاب دریایی دم‌سفید - انواع دلیجه	۲۰ میلیون	۳۰ میلیون
زاغ بور - دال پشت سفید - قرقی	۱۰ میلیون	۱۵ میلیون

مقایسه جرایم نقدی جدید و قدیم شکار و صید که پس از ۴ سال به روز شده است

شکار کمتر با جریمه‌های بیشتر

یادداشت

جمشید محبت‌خانی، فرمانده یگان حفاظت محیط‌زیست کشور: افزایش مبلغ ضرر و زیان گونه‌های حیات وحش موضوعی است که از سال‌ها پیش سازمان حفاظت محیط‌زیست و یگان حفاظت از شورای عالی حفاظت محیط‌زیست مطالبه می‌کردند. زیرا جریمه‌های صید و شکار از سال ۹۴ تغییری نکرده بود و ادامه این روند می‌توانست باعث از دست رفتن بازدارندگی این جریمه‌ها درباره بسیاری از گونه‌های حیات وحش شود؛ در حالی که هرچه مقدار جریمه صید و شکار سال به سال همزمان با افزایش تورم و کاهش ارزش پول ملی بالاتر رود، قدرت بازدارندگی این جریمه‌ها بیشتر می‌شود و در کاهش وقوع این تخلفات در سطح کشور موثرتر خواهد بود. حال با ابلاغ مبالغ جدید مطالبه ضرر و زیان گونه‌های حیات وحش پیش‌بینی می‌شود در آینده نزدیك شاهد وقوع صید و شکار کمتری در سطح کشور باشیم.

البته افزایش جریمه‌های صید و شکار به تنهایی نمی‌تواند در کاهش وقوع این تخلف موثر باشد و در این خصوص نیازمند به همکاری قوه قضاییه برای پیگیری جدی پرونده‌های مربوط هستیم. اتفاقی که البته در سال‌های اخیر روند آن بهتر شده است و کمتر مانند گذشته شاهد هستیم که شکارچیان غیرمجاز در دادسراهای کشور تبرئه شوند و چالش‌های یگان حفاظت با دستگاه قضایی در این زمینه کمتر شده است.

اما در کنار بالا رفتن مبلغ ضرر و زیان گونه‌های حیات وحش و قاطعیت دستگاه قضا در برخورد با شکارچیان غیرمجاز، افزایش مشارکت و همراهی مردم با یگان حفاظت محیط‌زیست مهم‌ترین راهکاری است که می‌تواند در کاهش آمار شکار غیرمجاز موثر باشد. در این زمینه یگان حفاظت با توجه به تعداد محدود نیروهایی که در اختیار دارد، به همکاری هموطنان نیازمند است تا شکارچیان متخلف در زیستگاه‌های گوناگون احساس امنیت نکنند و از این که هر کدام از شهروندان این کشور شاهد وقوع تخلف آنها باشد، احساس ترس داشته باشند. بنابراین برای این که طبیعتی عاری از شکار و صید غیرمجاز داشته باشیم، بیش از هرچیز به این نیاز داریم که هر ایرانی یك محیط‌بان باشد.

مصوبه شورای عالی محیط زیست و ۵ نکته

جامعه+

مصوبه شورای عالی محیط زیست با موضوع جرایم نقدی قابل پرداخت بابت ضرر و زیان وارده به محیط زیست ناشی از شکار و صید غیرمجاز جانوران وحشی موضوع بند (چ) ماده ۳ قانون شکار و صید که در جلسه مورخ ۱۳۹۸/۴/۲۵ این شورا به تصویب رسیده بود، پس از اصلاحات نهایی در روزنامه رسمی کشور درج شد.

بر اساس ماده ۴ قانون شکار و صید، مصوبات شورای عالی محیط زیست، ۲۰ روز پس از درج در روزنامه رسمی کشور یعنی از تاریخ ۱۳۹۸/۱۰/۷ قابل اجرا است.

بر اساس بند (چ) قانون شکار و صید مصوب ۱۳۴۶/۳/۱۶ (با اصلاحات مصوب ۱۳۵۳/۱۰/۳۰ و ۱۳۷۵/۹/۲۵) تعیین بهای جانوران وحشی به لحاظ مطالبه ضرر و زیان از وظایف و اختیارات شورای عالی حفاظت محیط زیست است و بر اساس ماده ۱۸ همین قانون در مورد جرایم مذکور، سازمان محیط زیست از حیث مطالبه ضرر و زیان ناشی از جرم، به عنوان شاکی خصوصی شناخته می‌شود.

این موارد به عنوان توضیحات قید شده است:

۱ بهای هر عدد نوزاد پستانداران وحشی که به هنگام شکار در رحم مادر باشد، معادل بهای پستاندار مربوطه تعیین می‌گردد.

۲ بهای هر عدد تخم پرندگان وحشی و خزندگان از جمله لاك‌پشت‌های دریایی، نصف بهای پرنده و خزنده مربوطه تعیین می‌شود.

۳ خسارت تخریب لانه و آشیانه پرندگان وحشی یك‌سوم بهای پرندگان مربوطه تعیین می‌شود.

۴ در صورتی که پرندگان شکاری به‌صورت غیرمجاز شکار یا زنده‌گیری شوند یا در اسارت یا به هنگام قاچاق و خروج از مرز کشف شوند مشمول ضرر و زیان مربوطه می‌شوند.

۵ درخصوص ضرر و زیان گونه‌های قابل شکار در صورتی که گونه شکار شده ماده باشد مبلغ ضرر و زیان به سه برابر افزایش می‌یابد.